

TMA 970 Inledande matematisk

analys F/TM

Lösningar 5/1-2015

- ① (a) konvergent; (b) konvergent;
(c) konvergent; (d) falskt;
(e) sant; (f) sant.

② (a) $\ln(2x+1) - \ln(x+1) = \ln \frac{2x+1}{x+1} =$
 $= \ln \frac{2 + \frac{1}{x}}{1 + \frac{1}{x}} \xrightarrow{x \rightarrow \infty} \ln 2$

(b) $\frac{1}{x} \ln \sqrt{\frac{1+x}{1-x}} = \frac{1}{x} \cdot \frac{1}{2} (\ln(1+x) - \ln(1-x)) =$
 $= \frac{1}{2} \frac{\ln(1+x)}{x} + \frac{1}{2} \frac{\ln(1-x)}{-x} \xrightarrow{x \rightarrow 0} \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$

③ $f(x) = \sqrt{x} + \sqrt{4-x}$
 $D_f: x \geq 0 \text{ och } 4-x \geq 0$
 $\Rightarrow D_f = [0, 4]$

$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = f(0) = 2$

$\lim_{x \rightarrow 4} f(x) = f(4) = 2$

Inga
asymptoter.

$f(x) = \sqrt{x} + \sqrt{4-x} \geq 0 \quad \forall x \in D_f$

$f(x) = 0$ om både termerna $= 0$ samtidigt

$\sqrt{x}$ och $\sqrt{4-x}$ kan inte vara $=0$ samtidigt ②
 $\Rightarrow f(x) > 0 \quad \forall x \in [0, 4]$

ej jämn / udda, ej periodisk
 (det finns dock en symmetri, vilket man inser om man gör variabelbytet $x = t+2$)

$$f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x}} + \frac{1}{2\sqrt{4-x}} \cdot (-1) =$$

$$= \frac{\sqrt{4-x} - \sqrt{x}}{2\sqrt{x}\sqrt{4-x}} = 0 \quad \text{för } \sqrt{x} = \sqrt{4-x} \quad |^2$$

$$\Leftrightarrow x = 4-x$$

x	0	2	4
f'	$+\infty$	0	$-\infty$

$$\Leftrightarrow x = 2$$

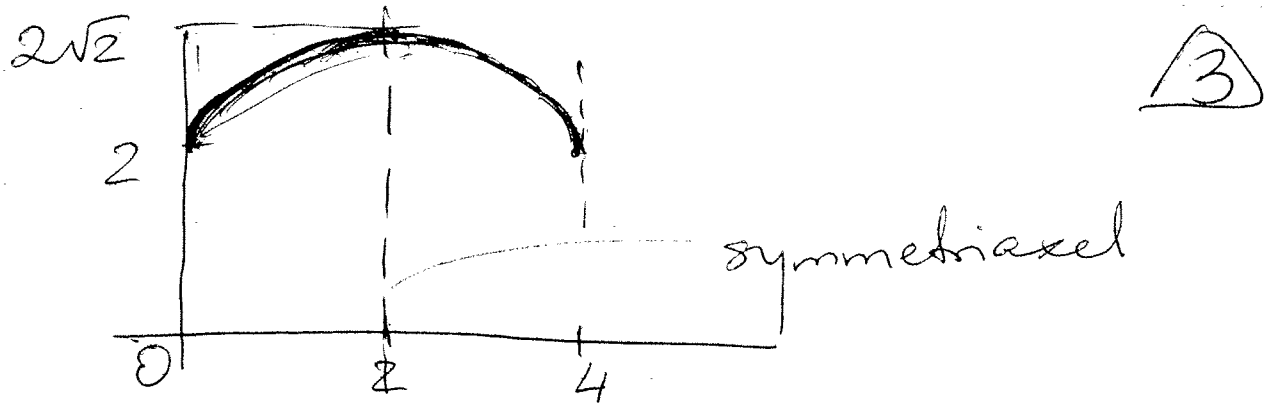
$$f(2) = 2\sqrt{2}$$

$$f''(x) = -\frac{1}{4} \cdot \frac{1}{\sqrt{x^3}} - \left(-\frac{1}{4}\right) \frac{1}{\sqrt{(4-x)^3}} \cdot (-1) < 0$$

$$D_{f'} = D_{f''} = (0, 4) \quad \forall x \in (0, 4)$$

$\Rightarrow f$ konkar i D_f

x	0	2	4
f	2	$2\sqrt{2}$	2
f'	$+\infty$	0	$-\infty$
f''	-	-	-

④ (a) $\int \frac{x^2}{\sqrt{x^2+9}} dx = \frac{1}{2} \int x \cdot \frac{(x^2+9)'}{\sqrt{x^2+9}} dx =$

$= \frac{1}{2} \int x \cdot 2(\sqrt{x^2+9})' dx =$

$= x\sqrt{x^2+9} - \int \sqrt{x^2+9} dx$

$\int \frac{x^2}{\sqrt{x^2+9}} dx = \int \frac{x^2+9-9}{\sqrt{x^2+9}} dx =$

$= \int \sqrt{x^2+9} dx - 9 \int \frac{dx}{\sqrt{x^2+9}}$

$\Rightarrow x\sqrt{x^2+9} - \int \sqrt{x^2+9} dx = \int \sqrt{x^2+9} dx -$
 $- 9 \int \frac{dx}{\sqrt{x^2+9}}$

$\Rightarrow 2 \int \sqrt{x^2+9} dx = x\sqrt{x^2+9} + 9 \ln(x + \sqrt{x^2+9})$

$\Rightarrow \int \frac{x^2}{\sqrt{x^2+9}} dx = \frac{1}{2} x\sqrt{x^2+9} - \frac{9}{2} \ln(x + \sqrt{x^2+9}) + C$

(Kan även angripas med substitutionerna $x = 3 \tan t$

och $x + \sqrt{x^2+9} = t$.)

(b) $\int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{1+3\cos^2 x} = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\sin^2 x + 4\cos^2 x} = \triangle 4$

$= \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{\frac{1}{\cos^2 x} dx}{\tan^2 x + 4} = \left[\begin{array}{l} t = \tan x \\ x=0 : t=0 \\ x=\frac{\pi}{4} : t=1 \\ dt = \frac{1}{\cos^2 x} dx \end{array} \right] =$

$= \int_0^1 \frac{dt}{t^2 + 4} = \frac{1}{2} \int_0^1 \frac{\frac{1}{2} dt}{1 + \left(\frac{t}{2}\right)^2} =$

$= \frac{1}{2} \left[\arctan \frac{t}{2} \right]_0^1 = \frac{1}{2} \arctan \frac{1}{2}$

(5) $f(x) = 2x + 3\sqrt[3]{x^2}$, $D_f = \mathbb{R}$

$f'(x) = 2 + \frac{1}{3} \cdot (x^2)^{-\frac{2}{3}} \cdot 2x =$

$= 2\left(1 + \frac{1}{3\sqrt{x}}\right)$ $D_{f'} : x \neq 0$

$\Rightarrow$ lokala extrema kan finnas
 där $f' = 0$ eller där f'

$2 + \frac{1 \cdot 2}{3\sqrt{x}} = 0 \quad \Leftrightarrow \quad 2\sqrt[3]{x} = -1 \cdot \frac{2}{3}$

$\Leftrightarrow x = -1$

$\nexists f' : x = 0$

x	-1	0
f'	$+$	$-$
	0	∞
	$-$	$+$

$\Rightarrow f$ har lok. max i -1 och lok. min i 0

(6) $\int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^n x \, dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^n x \, dx = \int_{x=\frac{\pi}{2}-t}^{x=\frac{\pi}{2}} \cos^n x \, dx$ (5)

$\begin{cases} x = \frac{\pi}{2} - t \\ dx = -dt \\ x=0: t = \frac{\pi}{2}; x=\frac{\pi}{2}: t=0 \end{cases}$

$= \int_{\frac{\pi}{2}}^0 (\cos(\frac{\pi}{2}-t))^n (-1) dt =$

$\int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n t \, dt = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \, dx$

Alternativ lösning: m.h.a. induktion

$I_n = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^n x \, dx; J_n = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \, dx$

(1) $I_k = J_k$ kallas direkt för $k=1, 2$

(2) Antag likheten sann för $n=m$,
för ngt $m \in \mathbb{N}$

(3) Är den de sann för $n=m+1$?

$I_{m+1} = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^m x \cdot \underbrace{\cos x}_{= (\sin x)'} \, dx = \left[\sin x \cos^m x \right]_0^{\frac{\pi}{2}} -$

$= \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin x \cdot m \cos^{m-1} x \cdot (-\sin x) \, dx =$

$= \int_0^{\frac{\pi}{2}} (1 - \cos^2 x) \cdot m \cdot \cos^{m-1} x \, dx =$

$= m I_{m-1} - m I_{m+1}$, och likadant

$\Rightarrow$ följer likheten för I_{m+1}